

N2000-Konsekvensvurdering

Anmeldt driftsændring

Der er anmeldt en ændret drift på tre marker, der alle er § 3-beskyttet. Den nuværende plejegræsaftale havde udløb ultimo september 2021.

Den anmeldte aktivitet/driftsændring efter § 19b består i tilførsel af gødning og den deraf afledte mulighed for øget afgræsningstryk og/eller høslæt (se tabel nedenfor). Derudover er driften under de udløbne aftaler begrænset, så der ikke må tages høslæt på arealerne før 21. juni, den begrænsning er bortfaldet med udløbet af Plejegræsaftalen.

Marknr.	Eksisterende drift	Anmeldt lovlig drift
2-0	Arealet er omfattet af en 20-årig MVJ-aftale. Der er afgræsning med heste, og i nogle år slæt på nogle eller alle arealer.	- Gødskning med max 133 kg N/ha i form af kunstgødning i år uden omlægning. - Afgræsning og slæt, intensiteten afhænger af året, der forventes at blive taget mindst 1 slæt efter d. 25/6, herefter afgræsning med max 1,2 DE/ha.
3-0 og 3-1	Arealet er omfattet af en 20-årig MVJ-aftale. Der er afgræsning med heste, og i nogle år slæt på nogle eller alle arealer.	- Gødskningsniveauet afhænger af antallet af slæt (hvordan året/vejret er) men forventes at blive max 170 kg N/ha. - 2-3 slæt og/eller afgræsse arealerne, hvis det er muligt at finde dyr til arealerne,

Data om naturindhold på arealerne

Mark 2-0 del af denne registrering: <https://naturereport.miljoportal.dk//874054>. Det fremgår af registreringen, at arealerne omfatter store ensartede folde med dominans af rajgræs, mosebunke, strandensarter ses kun i grøfter. Strukturindeks:0,56, Artsindeks:0,22, Naturtilstandsindeks:0,36.

På luftfoto fra 1999 (før OE) fremstår arealet tydeligt gødsket med kunstgødning som intensivt slætgræs-areal. På baggrund af luftfotos vurderes det, at arealet især i den første halvdel af den 20 årige aftaleperiode har været afgræsset forholdsvis intensivt. I løbet af de senere år fremstår især den sydøstlige ¼ af arealet mere vådt og perioden med ekstensiv drift kan ses på arealet. Mark 2-0 ligger i kote 1,75 – 2,0.

Ved en besigtigelse den 19. maj 2022 blev det konstateret, at arealet er hestegræsset og opdelt i flere mindre fenner. Generelt fremstår mark 2-0 kulturpåvirket. Det vurderes umiddelbart på baggrund af terræn og vegetation, at § 3-afgrænsningen er korrekt. Det nordvestlige (ikke registrerede) hjørne domineres af græsser som alm rajgræs og alm kvik, det fremstår temmelig tørt uden indslag af fugtigbundsarter bortset fra enkelte lav ranunkel. Arter som knæbøjjet rævehale og kryb-hvene er helt fraværende. Den § 3-registrerede del af mark 2-0 ligger lavere og størstedelen er helt domineret af knæbøjjet rævehale og kryb-hvene med indslag af fløjlgræs, mose-bunke, almindelig kvik og hvid-kløver. Arealet er tydeligvis periodevis oversvømmet, men der blev ikke registreret egentlig strandensvegetation eller vegetation præget af fremsivende grundvand, og der vurderes ikke at være potentiale for udvikling af habitatnaturtyper som rigkær eller strandeng indenfor en lang årrække.

Mark 3-0 og 3-1 indgår begge i en § 3-registreret strandeng i Varde Ådal, arealerne blev registreret med tilstødende arealer i 2019: <https://naturereport.miljoportal.dk//874055>. Dengang blev arealerne

beskrevet som ensartede folde med dominans af rajgræs, eng-rævehale, knæbøjet rævehale, strandensarter ses kun i grøfter. Strukturindeks:0,56, Artsindeks:0,14, Naturtilstandsindeks:0,31

På luftfoto fra 1999 (før OE) fremstår arealet som et høslætareal uden omlægning, men evt. med temmelig intensiv gødskning. Arealet fremstår igennem hele OE-perioden med høslæt, og den hævdede vandstand ses i driftspor (flere kørespor, nogle år partier uden to slæt mv.). I sommeren 2016 blev grøblerender og grøfter vedligeholdt/genetableret. Mark 3-0/3-1 ligger ca. i kote 1,75.

Mark 3-0 og 3-1 blev besøgt af kommunen den 19. maj 2022. De to marker ligger ved siden af hinanden op til Varde Å. Begge arealer er ret ensformige, græsdominerede og artsfattige. De er præget af mange års slæt-drift, evt. med eftergræsning (begge arealer er hegnede). Arealerne rummer mange lave partier med stor dominans af knæbøjet rævehale og krybhvene og især langs grøfterne findes - i de lavere partier - en del tagrør og stedvis mose-bunke, men langs grøfterne findes en tør levée med arter som fandens mælkebøtte, ager-tidsel og vild kørvel. Nogle partier domineres af almindelig kvik og rød svingel er almindelig på arealerne. I en enkelt plet i den nordlige del af mark 3-1 vokser en bestand af strand-trehage, men samtlige øvrige arter på arealet er lige så karakteristiske for kulturpåvirkede enge, der ikke er saltpåvirkede.

Kommunens vurdering af de anmeldte tiltag i forhold til N2000-plan og udpegningsgrundlag:

En væsentlig ændring i græsningstrykket, som f.eks. påbegyndelse af gødskning og dermed mere intensiv drift, eller et tidligt høslæt i fuglenes ynglesæson skal anmeldes til kommunen, som skal vurdere aktivitetens virkning på området under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger. Kommunen skal foretage en vurdering af, om aktiviteten i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil kunne påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Hvis områdets naturtyper eller arter vil kunne påvirkes af projektet, eller hvis projektet strider mod den gældende Natura 2000-plan, så skal kommunen meddele påbud om at intensivering af driften ikke må iværksættes.

Det berørte Natura 2000-område udgøres af flere områder, og målene for områderne er fundet i de gældende Natura 2000-planer (2016-2021):

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. F49 (Engarealer ved Ho Bugt). Det fremgår af den gældende Natura 2000-plan (2016-2021), at der i området er fokus på egnede levesteder for fuglearter på udpegningsgrundlaget. De overordnede mål for området er:

- At sikre god-høj artstilstand for områdets udpegningsarter.
- At sikre områdets økologiske integritet i form af tilstrækkeligt uforstyrrede levesteder med naturlig hydrologi, hensigtsmæssig drift, lav nærings-stoftilførsel og gode spredningsmuligheder.
- En høj prioritering og styrket beskyttelse af ynglefuglearter, som er fåtallige og kun forekommer i 1 – 3 beskyttelsesområder i Danmark: Blåhals.
- En høj prioritering af ynglefuglearter, der er truede på nationalt biogeografisk niveau.

EF-habitatområde nr. H78 (Vadehavet) omfatter flere beskyttelsesområder ved Vadehavet. De relevante dele af de overordnede mål er:

- At områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning, bekæmpelse af invasive arter og gode sprednings- og etableringsmuligheder for flora og fauna.
- At Vadehavet fastholdes som et af landets vigtigste yngle- og rasteområder for havpattedyr, fugle og fisk knyttet til kystområder med bl.a. tidevandspåvirkede strandenge og lavvandede havområder.
- At de marine naturtyper er præget af en god vandkvalitet og en rig bundvegetation og -fauna, som bl.a. vil sikre fødegrundlaget for de mange dyre- og fuglearter, der har deres levesteder her.
- At de mange dynamiske naturtyper prioriteres højt og fastholdes som typiske for området.
- At de lysåbne naturtyper og skovnaturtyperne sikres en god naturtilstand, og forekomsterne gøres mere sammenhængende.

- At naturtypernes funktion som bl.a. levesteder for træk- og ynglefugle og øvrige arter på udpegningsgrundlaget sikres.
- Vadehavsområdets forekomster af strandenge, grå/grøn klit, klithede, klitlavning, tidvis våd eng, og skovklit udgør mere end 5 % af det samlede kortlagte areal i den atlantiske region, og prioriteres derfor højt. Det samme gælder for naturtyperne vadeflade og enårig strandengsvegetation, der ikke er systematisk kortlagt men alligevel vurderes at udgøre en meget væsentlig andel af det samlede danske areal for hver af naturtyperne.
- At levestederne for arterne på udpegningsgrundlaget er tilstrækkeligt store og uforstyrrede og rummer gode fourageringsmuligheder og uforstyrrede yngleområder.

Habitatområde H78 (Vadehavet)

Det vurderes, at næringsudvaskningen fra arealerne som følge af et enkelt års gødskning og dermed ændrede drift vil være meget beskeden og det vil udgøre væsentligt mindre end 1% af den samlede belastning af Vadehavet.

Den anmeldte driftsændring vil ikke påvirke arter på udpegningsgrundlaget for habitatområdet. Langt de fleste arter er knyttet til de marine områder eller områdets vandløb. Mark 3-0 og 3-1 støder op til Varde Å, og arealerne er omgivet af grøfter, der periodevis har et frit vandspejl i direkte forbindelse med åen. Det vurderes ikke, at den anmeldte drift på nogen måde vil kunne påvirke vandløb eller marine naturtyper væsentligt.

Staten har senest i 2016 kortlagt habitatnaturtyper i området ved Ho Bugt. På det tidspunkt har man valgt ikke at kortlægge de § 3-beskyttede strandenge som habitatnaturtype 1330 strandeng. Arealerne oversvømmes nogle gange om året, typisk i forbindelse med høj vandstand i åen og Ho Bugt. Bortset fra lavninger, der vil være vandfyldte efter oversvømmelser med saltvand forventes saltpåvirkningen at være begrænset. På baggrund af besigtigelsen den 19. maj 2022 vurderes det, at arealerne er for forarmede til at rumme habitatnaturtyper. Arealerne har ikke potentiale for at udvikle sig mod ferske habitatnaturtyper som rigkær (7230) eller tidvis våd eng (6410). På trods af 20 år med drift uden gødskning rummer arealerne ikke en vegetation, der er karakteristisk for habitatnaturtypen (1330) strandeng. Arealerne vil formodentlig med en ændret afvanding og ekstensiv afgræsning kunne udvikle voksesteder for flere karakteristiske strandengsarter i lavere partier. En fremtidig gødskning af arealerne vil især medføre en højere og tættere plantevækst og eventuelt en større dominans af meget produktive arter som almindelig kvik.

Fuglebeskyttelsesområde F49 (Engarealer ved Ho Bugt)

Hedehøg yngler både i rørskov og i afgrøder som raps og korn. Arten fouragerer i høj grad i landbrugsområder. Hedehøg yngler formentlig ikke regelmæssigt i fuglebeskyttelsesområdet. Der findes store arealer egnede som fødesøgningsområder, og de anmeldte vurderes ikke at have væsentlig betydning for artens bevaringsstatus i beskyttelsesområdet.

Engsnarre yngler ikke regelmæssigt i området. Engsnarre forekommer naturligt i ferske enge, kær og moser med få eller ingen vedplanter, og hvor vegetationen er 30-50 cm høj. De berørte arealer vurderes ikke at være egnede levesteder for engsnarre uanset om de planlagte driftsændringer gennemføres eller ej.

Blåhals har en af de største bestande i Vadehavsområdet. Fuglen yngler og foruragerer oftest i tagrørsbræmmerne langs grøfter, men kan også være tilknyttet en kombination af kratbevoksning og åbne områder. Den anmeldte aktivitet vurderes ikke at påvirke blåhals.

Klyde har store forekomster af trækkende fugle i Vadehavet med de største forekomster ved Rømhøvdæmningen. I Ho bugt findes mindre forekomster på op til få hundrede fugle. Spidsand anvender, som klyde, engene som højvandsrasteplass – især i perioder med stærk blæst. Spidsand er knyttet til lavvandede sjapvandssøer på engene. En ændret drift med moderat gødskning og høslæt vurderes ikke at ændre væsentligt på arealernes værdi som rastekområde sammenlignet med i dag. De anmeldte aktiviteter vurderes ikke at have betydning for klydes og spidsands rastemuligheder.

Konklusion:

Samlet set vurderes det, at gennemførelse af de anmeldte driftsændringer ikke vil medføre væsentlig påvirkning af de arter og naturtyper Natura 2000-området er udpeget for at beskytte.

